

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/124/2019
Identifikačné číslo spisu:	1114218770
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:1114218770.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu A. J. N., nar. XX.X.XXXX, bývajúceho v A., Ľ.. H. XX, v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. Andrejom Garom, advokátom so sídlom v Bratislave, Štefánikova 14 proti žalovanému Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, IČO: 00 151 866, o určení, že právo žalobcu na zabezpečenie náhradného bytu nezaniklo, vedenom Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 3C/15/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. novembra 2018, sp. zn. 3Co/168/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 30. mája 2016 sp. zn. 3C/15/2014 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že jeho právo na zabezpečenie náhradného bytu nezaniklo a rozhodol o náhrade trov konania. Vychádzal zo zistení, že žalobcovi vzniklo právo na zabezpečenie bytovej náhrady na základe rozsudku OS BA IV z 12. marca 2013 sp. zn. 6C/290/2010 v spojení s rozsudkom KS BA z 27. januára 2014 sp. zn. 6Co/396/2013, podľa ktorého bol žalobca povinný v lehote 15 dní vypratať trojizbový byt nachádzajúci sa v A., ul. Ľ.. H. XX potom, čo mu bude zabezpečený náhradný byt a že označený byt bol bytom služobným s dohodnutým nájomom na dobu určitú, a to počas trvania služobného pomeru, ktorý medzi stranami skončil dňa 31.2.2004. Uviedol, že zabezpečením bytovej náhrady sa na účely ustanovenia § 712c ods. 3 Občianskeho zákonníka považuje predloženie písomného vyhlásenia osoby, ktorá poskytne náhradný byt alebo náhradné ubytovanie o tom, že uzavrie zmluvu o nájme alebo podnájme s osobou, ktorá má byť vypratať (§ 5 ods. 4 zákona č. 189/1992 Zb.). Zákon bližšie nešpecifikuje obsahové náležitosti písomného vyhlásenia, iba to, že má ísť o vyhlásenie v písomnej forme a má obsahovať aký druh bytovej náhrady bol pre osobu, ktorá má byť vypratať, zabezpečený. Písomné vyhlásenie môže mať aj formu návrhu zmluvy o poskytnutí bytovej náhrady, pričom vyhlásenie nadobudne právne účinky dňom jeho doručenia nájomcovi. Výsledkami vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalovaný si splnil zákonom stanovenú povinnosť, keď žalobcovi doručil 5.6.2014 písomné vyhlásenia dvoch vlastníkov bytov, ktorí urobili vyhlásenie o tom, že so žalobcom uzatvorí nájomnú zmluvu, pričom tieto vyhlásenia po obsahovej stránke zodpovedali ustanoveniu § 712

ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalobca nájomnú zmluvu v prekluzívnej 30 dňovej lehote od doručenia písomných vyhlásení neuzavrel, pričom neuviedol žiadne relevantné dôvody jej neuzatvorenia. Pokiaľ namietal, že písomné vyhlásenia neobsahovali základné náležitosti nájomnej zmluvy, ako to vyplýva z § 43 a nasl. Občianskeho zákonníka, resp. že ponuka nebola urobená vo forme nájomnej zmluvy uviedol, že zákon neustanovuje, že písomné vyhlásenie musí byť urobené formou návrhu nájomnej zmluvy. K primeranosti výšky nájomného uviedol, že v danom prípade vypratávaný byt mal povahu služobného bytu, ktorý bol žalobcovi pridelený ako príslušníkovi policajného zboru, kde výška nájomného bola regulovaná. Vzhľadom na to, že výška nájomného sa od roku 1993 podstatne zmenila, a že išlo o regulované nájomné v služobnom byte viazané na trvanie služobného pomeru, nemožno od žalovaného spravodlivo požadovať, aby žalobcovi zabezpečil bytovú náhradu s rovnakým zvýhodnením, pokiaľ ide o výšku nájomného. Dospel preto k záveru, že ak žalobca nájomnú zmluvu odmietol uzavrieť bez uvedenia relevantných dôvodov jej neuzatvorenia, jeho nárok na bytovú náhradu zanikol, z ktorého dôvodu žaloba nebola možné vyhovieť. Právne vec posúdil podľa § 712 ods. 1 až ods. 3, § 712a ods. 1, § 712c ods. 1 až ods. 3 Občianskeho zákonníka a § 5 ods. 4 zákona č. 189/1992 Zb.

2. Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 27. novembra 2018, sp. zn. 3Co/168/2017 na odvolanie žalobcu rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. Potvrdenie rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou s tým, že sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením. Na zdôraznenie jeho správnosti uviedol, že neobstoí námietka žalobcu, podľa ktorej obsahom vyhlásenia o zabezpečení bytovej náhrady musí byť aj kvalifikovaný návrh na uzavretie nájomnej zmluvy. Podľa odvolacieho súdu táto požiadavka nevyplýva zo žiadneho ustanovenia zákona č. 189/1992 Zb., ani z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka a ani z judikatúry. Práve naopak, súdna prax vychádza z toho, že písomné vyhlásenie osoby, ktorá poskytne náhradný byt alebo náhradné ubytovanie o tom, že uzavrie zmluvu o nájme alebo podnájme s osobou, ktorá má vypratať byt, je potrebné považovať za jednostranný adresovaný prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy - ofertu. V tomto smere poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 129/2010. Na splnenie určitosti prejavu vôle uzavrieť zmluvu o nájme postačuje, ak vyhlásenie spĺňa aspoň jej podstatné náležitosti vyplývajúce z § 686 Občianskeho zákonníka, čo v danom prípade písomné vyhlásenia osôb (J. J. E. a T. V.) obsahovali. Za relevantný dôvod pre neuzavretie zmluvy o nájme nepovažoval ani námietku žalobcu vo vzťahu k subjektom, ktoré vyhlásenie urobili. Z obsahu písomných vyhlásení je zjavné, kto návrh na uzavretie nájomnej zmluvy robí, návrh bol navrhovateľmi vlastnoručne podpísaný, v návrhu boli uvedené kontaktné údaje na tieto osoby a ich záväzok uzavrieť nájomnú zmluvu so žalobcom. Pre posúdenie dôvodnosti neuzatvorenia nájomnej zmluvy nie je podstatné (samo osebe), či v písomnom vyhlásení (nie) je určená lehota na prijatie návrhu; určenie lehoty na prijatie návrhu nie je obligatórnou náležitosťou návrhu na uzavretie zmluvy v zmysle § 43b ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka. Podľa odvolacieho súdu nebol dôvod odmietnuť uzavretie nájomnej zmluvy ani pre namietaný nepomer výšky navrhovaného nájomného v porovnaní s nájomným za vypratávaný byt. Uviedol, že Občiansky zákonník rozlišuje dve kategórie náhradného bytu, a to jednak primeraný náhradný byt (patrí nájomcovi len pri skončení nájomného pomeru podľa § 712a ods. 1 OZ), ktorý musí byť čo do rozlohy, vybavenosti, umiestnenia a výškou nájomného zásadne rovnocenný bytu, ktorý sa má vypratať, a jednak náhradný byt, ktorý môže byť aj menšej rozlohy, nižšej kvality a menej vybavený, prípadne aj mimo obec, než je byt vypratávaný s tým, že vybavením musí zabezpečovať ľudsky dôstojné bývanie nájomcu a členov jeho domácnosti. V tomto druhom prípade, o ktorý sa v danej veci jedná (žalobcovi rozhodnutiami súdov uložená povinnosť vypratať trojizbový byt nachádzajúci sa v A., ul. E.. H. XX potom, čo mu bude zabezpečený náhradný byt, t.j. nie primeraný náhradný byt), výška nájomného nie je pre splnenie povinnosti zabezpečiť bytovú náhradu vôbec významná. Pre úplnosť dodal, že kritérium výšky nájomného sa posudzuje len vo vzťahu k vypratávanému bytu, pričom výška nájomného musí zodpovedať obvyklej cene nájmu v danom čase a mieste za porovnateľný byt ako je byt vypratávaný, a to aj v prípade, ak v doterajšom byte bolo nájomné regulované; významné nie je ani hľadisko sociálnych pomerov vypratávanej osoby, lebo na prenajímateľov nemožno prenášať záťaž sociálne slabších osôb. V tomto smere odkázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 20 Cdo 2074/2006. Rozhodnutie súdu prvej inštancie, pokiaľ žalobu zamietol, nepovažoval za arbitrárne. Vykonané dokazovanie navrhnuté žalobcom na vypočutie svedkov (osôb vyhlasujúcich, že uzavru so žalobcom zmluvu o nájme) na preukázanie ich existencie, hodnotil z hľadiska zistenia a posúdenia rozhodujúcich skutočností za nepotrebné a nevhodné. Žalobca neuviedol v konaní žiadne okolnosti, pre ktoré by mala vzniknúť

akákoľvek pochybnosť o identite týchto osôb, či autenticite samotných vyhlásení. Odvolanie žalobcu považoval preto za neopodstatnené.

3. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalobca z dôvodu existencie zmätočnosťnej vady v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. a nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom. Pokiaľ ide o porušenie práva na spravodlivý proces uviedol, že v odôvodnení rozsudku krajského súdu sú protichodné konštatovania, ktoré robia rozsudok nepreskúmateľným. Na jednej strane totiž odvolací súd v dôvodoch konštatuje, že požiadavka žalobcu na predloženie samotnej nájomnej zmluvy nevyplyva zo žiadneho ustanovenia zákona, no na druhej strane uvádza, že písomné vyhlásenie osoby, ktorá poskytne náhradný byt alebo náhradné ubytovanie o tom, že uzavrie zmluvu o nájme alebo podnájme s osobou, ktorá má vypratať byt, je potrebné považovať za jednostranný adresovaný prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy (ofertu). Nie je mu teda zrejmé, v čom je jeho argumentácia v celom rozsahu nedôvodná, keď sa odvolací súd s ňou stotožnil. Zmätočné sú aj konštatovania odvolacieho súdu, že písomné vyhlásenia obsahovali všetky podstatné náležitosti nájomnej zmluvy podľa § 686 ods. 1 OZ ako aj vôľu prenajímateľov uzavrieť so žalobcom nájomnú zmluvu. Z týchto konštatovaní nemožno objektívne určiť, či odvolací súd mal na mysli súlad vyhlásení s návrhom na uzavretie nájomnej zmluvy alebo súlad vyhlásení osôb s návrhom na uzatvorenie zmluvy o budúcej nájomnej zmluve. Za nesprávne právne posúdenie veci považoval skutočnosť, že súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia neuviedol dôvody, pre ktoré nevykonával navrhované dôkazy, čo zakladá arbitrárnosť jeho rozhodnutia. Táto otázka už bola dovolacím súdom riešená, pričom odvolací súd sa odklonil od ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR, ESLP a aj Najvyššieho súdu SR. Za otázku zásadného významu v tejto veci považoval otázku, „či pri absencii nezameniteľných identifikačných znakov fyzickej osoby uskutočňujúcej písomný návrh zmluvy (dátum narodenia, rodné číslo, adresa trvalého bydliska) v písomnom návrhu, okrem údajov o tejto osobe v rozsahu meno a priezvisko, telefónne číslo, email, je táto osoba v písomnom návrhu uvedená určito v súlade s požiadavkami § 43a Občianskeho zákonníka“. Podľa názoru žalobcu vyhlásenia sú neurčité, lebo pre neúplnosť identifikačných údajov, nie je zrejmé, kto vyhlásenie uskutočnil. Ani v zmysle príslušných výkladových pravidiel Občianskeho zákonníka nie je možné určiť, kto vyhlásenia priložené k listu žalovaného uskutočnil a to aj z dôvodu, že žalobca s osobami poskytujúcimi vyhlásenie nikdy neprišiel do kontaktu. Ďalšou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu bola otázka, „či ide o návrh na uzatvorenie určitej zmluvy v prípade, ak sa osoba predkladajúca tento návrh zaviazala v jeho obsahu po vzájomnej dohode uzatvoriť zmluvu a teda, či v takom prípade je tu vôľa navrhovateľa byť návrhom na uzatvorenie určitej zmluvy viazaný“. Odvolací súd mal podľa žalobcu pri konštatovaní existencie všetkých náležitostí nájomnej zmluvy vo vyhláseniach správne aplikovať nielen ustanovenie § 686 OZ, ale aj ustanovenie § 43a ods. 1 OZ a to najmä časť ustanovenia „vyplyva z neho vôľa navrhovateľa, aby bol viazaný v prípade prijatia návrhu“. Keďže tak neurobil, vec nesprávne právne posúdil. Okrem toho rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo aj od otázky, „či v prípade, ak je v návrhu na uzatvorenie nájomnej zmluvy v zmysle § 712c ods. 3 OZ v spojení s §§ 43a, 43b a 43c OZ určitá lehota vyžaduje sa, aby bola pre súlad tohto návrhu s vyhlásením v zmysle § 712 ods. 3 OZ táto lehota minimálne 30 dní odo dňa doručenia návrhu“. Podľa žalobcu odvolací súd vyriešil túto otázku nesprávne, lebo vyhlásenie osoby poskytujúcej náhradný byt, kde je uvedená lehota na uzavretie zmluvy kratšia ako 30 dní, nie je v súlade s vyhlásením podľa § 712 ods. 3 OZ. V takomto prípade, vyhlásenie ako návrh na uzatvorenie nájomnej zmluvy zaniká už po pätnástich dňoch, a teda nájomca nemá možnosť po uplynutí tejto lehoty zmluvu uzavrieť. Pri náležitej interpretácii uvedená otázka mala byť správne vyriešená tak, že pre riadne uskutočnenie vyhlásenia v zmysle § 712c ods. 3 OZ je potrebné, aby v prípade určenia lehoty na uzatvorenie zmluvy v tomto návrhu bola táto lehota minimálne 30 dní. Napokon za otázku podstatnú pre rozhodnutie odvolacieho súdu považoval otázku, „či v zmysle § 712a ods. 1 OZ má nájomca právo na byt, ktorý je výškou nájmu primeraný výške nájmu vypratávaného bytu alebo primeraný výške nájmu v porovnateľnom byte ako je byt vypratávaný, a to podľa výšky nájmu v danom čase a mieste za porovnateľný byt“. Doslovným a gramatickým výkladom ustanovenia § 712a ods. 1 OZ možno dôjsť k záveru, že ponúkaný náhradný byt musí byť výškou primeraný bytu vypratávanému a nie bytu porovnateľnému ako je byt vypratávaný, a to podľa výšky nájmu v danom čase a mieste za porovnateľný byt. Podľa názoru žalobcu je preto potrebné ponúknuť ako náhradný byt taký byt, ktorý by výškou svojho nájmu zodpovedal vypratávanému bytu, a to vo výške nájomného v čase, keď sa má byt vypratať bez ohľadu na skutočnosť či išlo o nájomné regulované alebo nie. Ak by odvolací súd ustanovenie správne interpretoval

musel by dospieť k záveru, že výška nájmu vo vyhláseniach nebola v súlade s právom nájomcu podľa § 712a ods. 1 OZ. Na základe uvedeného navrhol, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil, prípadne ho zmenil tak, že žalobe vyhovie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd svoje rozhodnutia presvedčivo a dostatočne odôvodnili a vyporiadali sa so všetkými argumentami dovolateľa. Súd oboch stupňov zaujali správny právny názor vo všetkých podstatných otázkach. Navrhol preto dovolanie ako neprípustné odmietnuť alebo ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., že ide o dovolanie, ktoré spĺňa náležitosti stanovene zákonom (§ 428 C. s. p.), zaoberal sa bez nariadenia pojednávania jeho prípustnosťou a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné ako neprípustné odmietnuť. Dovolací súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) uvádza nasledovné:

6. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 viackrát (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

7. Aj po zmene právnej úpravy civilného sporového konania (vrátane dovolacieho konania), ktorú priniesol Civilný sporový poriadok v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 92/2012).

8. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. V preskúmvanej veci dovolateľ odôvodňoval prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p. a podľa § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p.

9. Podľa § 420 písm. f) C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces je treba rozumieť taký nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca. Podstatou tohto práva je zabezpečiť fyzickým a právnickým osobám možnosť domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty, ktoré im právny poriadok priznáva.

10. V preskúmvanej veci dovolateľ vymedzil zmätočnosťnú vadu v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia tým, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, keďže jeho konštatovania sú protichodné a objektívne im nie je možné porozumieť.

11. K uvedenému tvrdeniu najvyšší súd predovšetkým pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Treba zdôrazniť, že len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje žiadne dôvody alebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov

podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť a súčasne aj dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p.

12. Najvyšší súd po preskúmaní veci nezistil, že by v danej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 C. s. p., ktorým by došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces.

13. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobcu, rozhodujúci skutkový stav, relevantné právne posúdenie a prijaté právne závery. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu dáva zrozumiteľnú a presvedčivú odpoveď na otázku, aký právny úkon sa považuje podľa zákona za zabezpečenie bytovej náhrady, akú formu a aké obsahové náležitosti musí spĺňať vyhlásenie osoby, ktorá poskytuje náhradný byt alebo náhradné ubytovanie. Podľa názoru dovolacieho súdu v argumentácii odvolacieho súdu v súvislosti s týmito otázkami sa nenachádzajú žiadne také protichodné konštatovania, ktoré by mali za následok nepresvedčivosť, resp. nepreskúmateľnosť jeho záverov. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Žalobca preto nedôvodne argumentoval, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný a že tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Treba zdôrazniť, že za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu. Pokiaľ dovolateľ bol toho názoru, že odvolací súd túto otázku vyriešil nesprávne, mal možnosť v rámci nej uplatniť dovolací dôvod podľa § 432 C. s. p., čo však dovolateľ neurobil.

14. K tvrdeniam dovolateľa o arbitrárnosti rozsudku odvolacieho súdu z dôvodu, že súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku neuviedol dôvody, pre ktoré nevykonal ním navrhované dôkazy, treba uviesť, že nie každý, hoci aj nesprávny procesný postup, zakladá porušenie práva na spravodlivý proces. Je síce pravdou, že súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia neuviedol, prečo nevykonal výsluch osôb, ktoré vyhlásenia o poskytnutí bytovej náhrady urobili, no odvolací súd v bode 19. rozsudku sa osobitne vyjadril k tomuto procesnému návrhu dovolateľa, pričom dospel k záveru o jeho nepotrebnosti a nadbytočnosti, čím v podstate došlo k zhojeniu procesnej vady v konaní pred súdom prvej inštancie (pozri R 39/1993).

15. Dovolateľ preto neopodstatnene namietal, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) C. s. p., čo znamená, že v tejto časti dovolanie žalobcu nie je prípustné.

16. Dovolací súd následne pristúpil k preskúmaniu prípustnosti dovolania žalobcu, pokiaľ uplatnil ako dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 432 ods. 1 C. s. p.), a to osobitne vo vzťahu ku každej dovolateľom nastolenej otázke.

17. V zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

18. Citované ustanovenie upravuje predpoklady prípustnosti dovolania, ak sa dovolanie podáva z dôvodu, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Pre všetky prípady vymenované pod písmenami a), b) a c) § 421 ods. 1 C. s. p. platí, že dovolanie je prípustné vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu alebo zmeňujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak dovolateľom nastolená otázka je otázkou právnou (v žiadnom prípade sa nepripúšťa riešenie skutkových otázok) a ak ide o takú právnú otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie je splnený niektorý z týchto predpokladov prípustnosti, dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. V takomto prípade nie je možné vykonať meritórny dovolací prieskum; je tu bez ďalšieho dôvod na odmietnutie dovolania.

19. Pre posúdenie prípustnosti dovolania vrátane posúdenia, či ide o právnú otázku, ktorej riešenie v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu je ustálené, alebo ktorá ešte vyriešená nebola, resp. je riešená rozdielne, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že jej dovolanie je procesne prípustné, ale významný je výlučne záver (zistenie) dovolacieho súdu rozhodujúceho o jej dovolaní. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie a meritórny dovolací prieskum, je totiž otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci dovolacieho

súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012). Procesný postoj strany sporu nemôže bez ďalšieho implikovať povinnosť súdu akceptovať obsah jej opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súčasťou práva na súdnu ochranu nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané stranou, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu. V opačnom prípade by súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania boli vôbec naplnené (I. ÚS 145/2010, III. ÚS 226/2017).

20. Dovolací súd ďalej uvádza, že pre dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p. má mimoriadny význam obsah pojmu právna otázka a to, ako ju dovolateľ vo svojom dovolaní zadefinuje a špecifikuje. Aby dovolanie bolo podľa tohto ustanovenia prípustné, v dovolaní nastolená otázka musí byť otázkou právnou (či už hmotnoprávnou, alebo procesnoprávnou, avšak nikdy nie skutkovou) a zároveň otázkou rozhodujúcou pre rozhodnutie odvolacieho súdu, to znamená otázkou, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení svoje rozhodnutie založil (t. j. otázkou, od ktorej vyriešenia záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu). Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Inak dovolací súd nemá možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, či ide o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sú splnené osobitné podmienky uvedené v jednotlivých prípadoch, kedy je dovolanie prípustné.

21. K prvej dovolateľom nastolenej otázke, a to „či pri absencii nezameniteľných identifikačných znakov fyzickej osoby uskutočňujúcej písomný návrh zmluvy (dátum narodenia, rodné číslo, adresa trvalého bydliska) v písomnom návrhu, okrem údajov o tejto osobe v rozsahu meno a priezvisko, telefónne číslo, email, je táto osoba v písomnom návrhu uvedená určito v súlade s požiadavkami § 43a Občianskeho zákonníka“, treba uviesť, že z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. musí ísť o právnu otázku, ktorá je rozhodujúca (podstatná) pre rozhodnutie vo veci samej. V zmysle § 712c ods. 3 OZ bolo pre správnosť rozhodnutia podstatné, či dovolateľ dôvodne alebo bezdôvodne odmietol uzatvorenie nájomnej zmluvy. Tak, ako bola otázka dovolateľom formulovaná význam z hľadiska rozhodnutia vo veci samej nemá. Okrem toho dovolateľ v liste z 19.6.2014, v ktorom žalovanému oznamuje skutočnosti, pre ktoré odmieta uzatvoriť nájomnú zmluvu a ani v žalobe, neuvádza neúplnú identifikáciu osôb, ktoré v písomnom vyhlásení ponúkli bytovú náhradu, ako dôvod neuzatvorenia nájomnej zmluvy. Za podstatný dôvod, pre ktorý nájomnú zmluvu odmieta uzavrieť je skutočnosť, že súčasťou vyhlásení nie je kvalifikovaný návrh nájomnej zmluvy so všetkými podmienkami nájmu ponúkaných bytov. Napokon treba uviesť, že neúplná identifikácia osoby v písomných vyhláseniach (neuvedenie dátumu narodenia, rodného čísla, prípadne bydliska), ešte neznamena, že táto skutočnosť dovolateľovi bránila nájomnú zmluvu uzatvoriť. Takto dovolateľom formulovaná otázka nie je preto z hľadiska § 421 ods. 1 C. s. p. relevantná.

22. Pokiaľ ide o druhú dovolateľom nastolenú otázku, „či ide o návrh na uzatvorenie určitej zmluvy v prípade, ak sa osoba predkladajúca tento návrh zaviazala v jeho obsahu po vzájomnej dohode uzatvoriť zmluvu a teda, či v takom prípade je tu vôľa navrhovateľa byť návrhom na uzatvorenie určitej zmluvy viazaný“ treba uviesť, že odvolací súd v rámci dovolateľom podaného odvolania takúto otázku neriešil. Nemal na to ani žiaden dôvod, keďže dovolateľ v odvolaní nesprávne právne posúdenie veci v takto formulovanej otázke nenamietal. Ide teda o otázku od vyriešenia ktorej rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo. Aj táto otázka dovolateľa nie je preto z hľadiska § 421 ods. 1 C. s. p. relevantná.

23. K tretej dovolateľom nastolenej otázke, a to „či v prípade, ak je v návrhu na uzatvorenie nájomnej zmluvy v zmysle § 712c ods. 3 OZ v spojení s §§ 43a, 43b a 43c OZ určitá lehota vyžaduje sa, aby bola pre súlad tohto návrhu s vyhlásením v zmysle § 712 ods. 3 OZ táto lehota minimálne 30 dní odo dňa doručenia návrhu“ dovolací súd uvádza, že lehota 30 dní, po uplynutí ktorej nárok na bytovú náhradu zanikne, ak nájomca, ktorý má byť vypratať nájomnú zmluvu bezdôvodne neuzavrie, je určená priamo zákonom. Ak v písomnom vyhlásení táto lehota nie je vôbec určená alebo je určená lehota kratšia alebo dlhšia, nemá to žiaden vplyv na zánik nároku na bytovú náhradu. Ani od vyriešenia tejto otázky preto

rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo.

24. Napokon, pokiaľ ide o ostatnú dovolateľom nastolenú otázku, „či v zmysle § 712a ods. 1 OZ má nájomca právo na byt, ktorý je výškou nájmu primeraný výške nájmu vypratávaného bytu alebo primeraný výške nájmu v porovnateľnom byte ako je byt vypratávaný, a to podľa výšky nájmu v danom čase a mieste za porovnateľný byt“ treba uviesť, že takto formulovaná otázka predovšetkým nevystihuje podstatný dôvod, pre ktorý odvolací súd dospel k záveru, že v tomto prípade, t. j. ak žalovaný bol rozsudkom súdu zaviazaný na zabezpečenie náhradného bytu (nie primeraného náhradného bytu), výška nájomného nie je pre splnenie povinnosti zabezpečiť bytovú náhradu vôbec významná. Vychádzal pritom z ustanovenia § 712 ods. 2 OZ, ktorý podáva definíciu náhradného bytu, pričom náhradný byt, pokiaľ nejde o primeraný náhradný byt, môže byť aj menšej rozlohy, nižšej kvality a menej vybavený, prípadne aj mimo obce, než je byt vypratávaný. Správnosť tohto pre vec rozhodujúceho právneho názoru v súvislosti s výškou nájomného (jej primeranosti) prijatého odvolacím súdom dovolateľ vôbec nenapáda. Dovolací súd súc podľa § 440 C. s. p. viazaný dovolacími dôvodmi, včítane ako ich dovolateľ vymedzil, nemohol preto vo vzťahu k uvedenému právnomu názoru odvolacieho súdu uskutočniť dovolací prieskum. Dovolateľom nastolená otázka sa potom javí ako právne irelevantná.

25. Dovolací súd ale pre úplnosť uvádza, že dovolateľom formulovaná otázka vychádza z čiastočného nepochopenia záveru, ktorý bol v bode 18. na str. 7 rozsudku odvolacím súdom vyslovený. Odvolací súd totiž nedospel k záveru, že nájomca má právo na byt, ktorý je výškou nájmu primeraný výške nájmu v porovnateľnom byte ako je byt vypratávaný. Vychádzal jednoznačne zo záveru, podľa ktorého kritérium výšky nájomného sa posudzuje vo vzťahu k vypratávanému bytu. Uviedol len, že výška nájmu vypratávaného bytu sa musí zisťovať v porovnaní s cenami nájomov bytov podobnému ako je byt vypratávaný v danom mieste a čase, a to aj v prípade, ak v doterajšom byte bolo nájomné regulované. To znamená, že primeranosť výšky nájomného uvedeného vo vyhlásení osobou, ktorá poskytuje náhradný byt, bolo potrebné zisťovať nie porovnaním s regulovaným nájomným vo vypratávanom byte, ale v porovnaní s priemernou cenou nájmu bytov podobných vypratávanému v rozhodnom mieste a čase tak, ako to správne vykonali konajúce súdy (pozri aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 232/2009).

26. Dovolací súd so zreteľom na vyššie uvedené dospel k záveru, že aj dovolateľom ostatne nastolená otázka nie je z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. relevantná.

27. Možno teda uzavrieť, že dovolanie žalobcu smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Najvyšší súd preto jeho dovolanie ako neprípustné podľa § 447 písm. c) C. s. p. odmietol.

28. Úspešnému žalovanému nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo mu v tomto štádiu žiadne preukázateľné trovy nevznikli.

29. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.